

Hautaustoimen ajankohtaisia asioita

Suomen hautaustoiminnan keskusliitto ry:n koulutuspäivät
maankäyttöpäällikkö Harri Palo, kirkkohallitus 5.11.2019

Aiheet

- Uusi (tuleva) kirkkolaki
- Hautausmaan hoidon periaatteet
- Aika kuolemasta hautaamiseen
- Vainajan siunaus hautaan tuhkattuna
- Haudan hoitoon testamentatut varat
- Muita aiheita?

Uusi (tuleva) kirkkolaki

- Pääosin kirkkolain kodifiointia, säädökset järjestetty uudelleen, mutta sisältö pääosin muuttumaton
- Avopuolison asema: Mitä tämän lain hautustoimea koskevilla säännöksillä säädetään puolisoista tai leskeistä, koskee myös kuolinhetkellä vainajan kanssa avioliitonomaisissa olosuhteissa yhteisessä taloudessa jatkuvasti elänyttä henkilöä.

Uusi (tuleva) kirkkolaki

Kirkkojärjestys (sidoksissa lain voimaantuloon):

- Hautausmaalle on laadittava hoitosuunnitelma, jossa määritellään seurakunnalle kuuluva hautausmaan perushoito ja esitetään hautausmaan vuosittaiset hoitotoimenpiteet sekä pidemmällä aikavälillä toteutettavat kunnostustyöt.

Hautausmaan hoidon periaatteet

- Hautausmaan hoitosuunnitelmassa seurakunnalle kuuluvan hautausmaan perushoidon piirissä olevat asiat ovat hautapaikkamaksun kustannustekijöitä.
- Tällainen asia voi olla mm. hautausmaan yhtenäinen nurmikonhoito.
- Haudanhoitosopimusten piiriin voi kuulua muita, lähtökohtaisesti hautaoikeuden haltijoille kuuluvia tehtäviä.

Hautausmaan hoidon periaatteet

mus on vapaaehtoinen. Jos seurakunta ottaa vastattavakseen hauta-alueen pinnan perushoidon, niin asiasta päättämisen kuuluu seurakunnan toimivaltaan. Tehtävästä aiheutuvat kustannukset seurakunta voi periä osana hautapaikkamaksua ja hautapaikan hallinta-ajan pidentämisestä koskevaa maksua. Jos seurakunta määrittää perushoidon tason riittävän korkeaksi, niin tällaisella alueella voidaan lopettaa hoitamattomien hautojen seuranta, edellyttäen, että hautojen hallinta-aikoja seurataan.

Erilliseen haudanhoitosopimukseen kuuluisi tällaisella alueella kukkahoito ja nurmikon viimeistely kukkapesän ja hautamuistomerkin ympärillä. Järjestelmä nostaisi hautapaikan hintaa kyseisellä alueella, mutta toisaalta se olisi hautaoikeuden haltijan kannalta huoleton vaihtoehto. Järjestelmä soveltuisi käyt-

töönnettäväksi etenkin uusilla yhtenäisillä hauta-alueilla.

Hoitotason paikallinen määrittely

Hautausmaiden luonne vaihtelee eri paikkakunnilla ja samankin seurakunnan eri hautausmailla suuresti. Paikallisen kulttuurin ja luonnonolojen kuuluukin näkyä. On intensiivisesti hoidettuja hautausmaita ja toisaalla hyvinkin luonnonmukaisia metsähautausmaita.

Hautausmaan luonnonmukaisen ilmeen ylläpitäminen ei välttämättä merkitse huonoa hoitoa, vaan kyseisen alueen olosuhteisiin tarkoituksenmukaisella tavalla mitoitettua hoitoa. Hoitotason määrittelyn tulisi kuitenkin perustua tietoiseen suunnitteluun ja asiaa koskevaan päätöksentekoon. Hautaus-

seurakunnissa erikseen. Tieto tulisi saada yhteiseen käyttöön.

Hoitosuunnitelmat

Hautausmaat ovat arvokasta kulttuuriympäristöä, ja hautausmaan maisemakuvassa tapahtuvat muutokset herättävät usein keskustelua. Monilla hautausmaillamme puusto on ikääntynyttä ja väistämätön odotettavissa oleva toimenpide on puuston uudistaminen. Hautausmaaympäristössä se on vaativa ja vaikea tehtävä. Toimenpiteet ovat kuitenkin yleensä sellaisia, että niihin voidaan varautua hyvissäajoin etukäteen.

Hautausmaille tulisikin laatia hoitosuunnitelmia. Niissä säännöllisesti toistuvien tavanomaisten hoitotoimien lisäksi suunnitellaan tarvittavat pidemmän aikavälin toimenpiteet, ku-

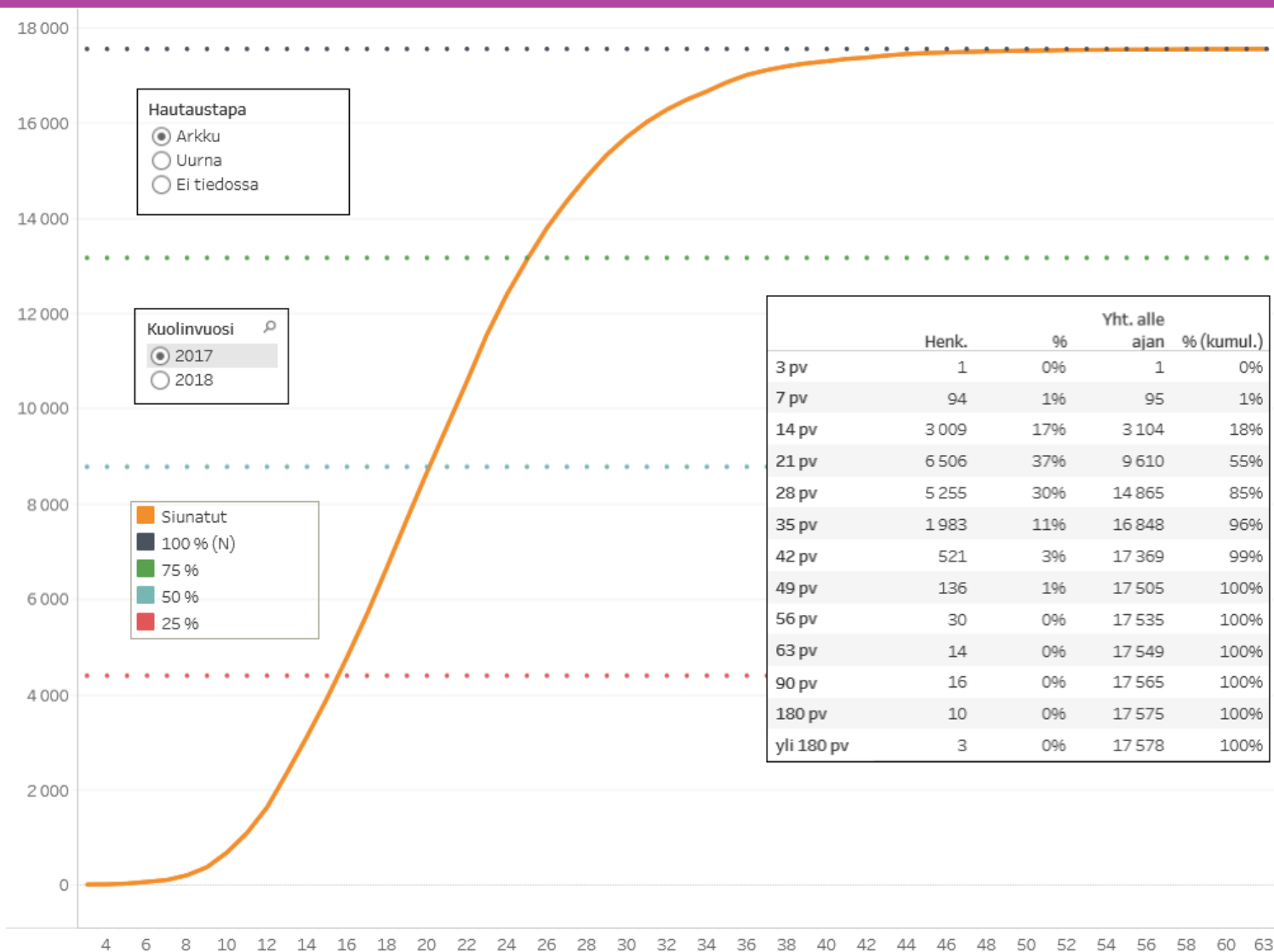

Aika kuolemasta hautaamiseen

- Hautaustoimilain (457/2003) mukaan vainajan ruumis on ilman aiheetonta viivytystä haudattava tai tuhkattava.
- Ruotsissa hautaustoimilakiin (begravningslag 1990:1144) tehtiin vuonna 2012 muutos, jonka mukaan vainajan ruumis on tuhkattava tai haudattava niin pian kuin mahdollista ja viimeistään kuukauden kuluttua kuolemasta.
- Norjassa hautauksen tai tuhkauksen on tapahduttava kymmenen työpäivän kuluessa.
- Tanskassa määräaika on kahdeksan päivää, erityisestä syystä sitä voi pidentää kahteen viikkoon.

Aika kuolemasta hautaan siunaamiseen

Hautaan siunaus tuhkauksen jälkeen?

Uutiset | Kotimaan uutiset

Osa papeista ei siunaa tuhkattua vainajaa – lukijat kertovat järkytyksestään: "Kirkko kieltäytyi siunaamasta äitiäni"

🕒 Eilen klo 14:13

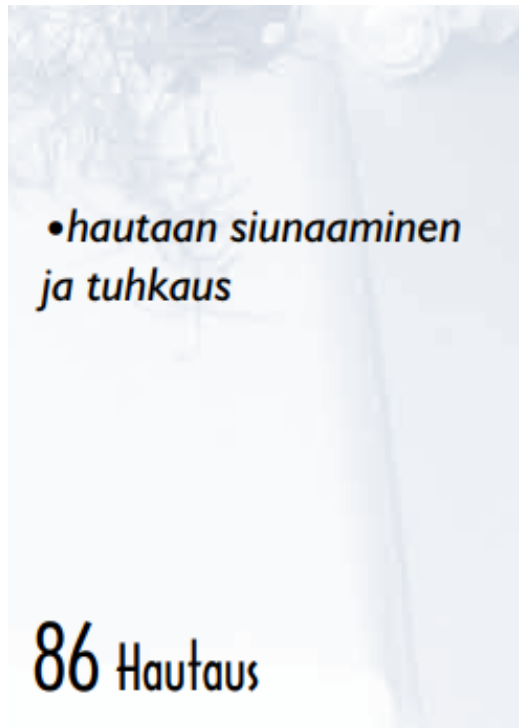
Keski-Uusimaa kertoi sunnuntaina, että osa papeista kieltäytyy siunaamasta tuhkattua vainajaa. Aihe on kuohuttanut suomalaisia.

Hautaan siunaus tuhkauksen jälkeen?

Kirkollisten toimitusten opas

• *hautaan siunaaminen
ja tuhkaus*

86 Hautaus

raja on siunattu poissaolevana. Jos ruumis myöhemmin löytyy, se lasketaan hautaan. Tällöin käytetään ensisijaisesti Maahan kätkemisen kaavaa.

Hautaan siunaaminen tapahtuu ennen tuhkausta. Jos painavat syyt puoltavat päinvastaista menettelyä, ei siihen ole estettä. Tuhkan saa luovuttaa vain haudattavaksi tai muulla tavoin pysyvästi yhteen paikkaan sijoitettavaksi ja se on vuoden kuluessa tuhkaamisesta hau-

Haudan hoitoon testamentatut varat

Esimerkkitapaus: Vainaja on testamentissaan osoittanut haudan hoitoon 70 000 euroa. Miten toimitaan?

- Seurakunta ei ole testamentissa varsinaisesti edunsaaja, vaan kysymys on toimeksiannosta
- Mitä mieltä kuolinpesän osakkaat ovat asiasta?
- Summan kohtuullisuus tehtävään nähden
- Käytännön järjestelyt, esim. hoitotili?
- Seurakunta voi päättää, että testamenttia ei oteta vastaan